

Trečiųjų šalių elgesio kodeksas

„Orion Corporation“ kartu su savo grupės įmonėmis (toliau – „Orion“) yra pasauliniu mastu veikianti Suomijos farmacijos grupė, kurianti žmonių gerovę. Mes kuriame, gaminame ir parduodame žmonėms skirtus ir veterinarinius vaistus bei veikliąsias farmacines medžiagas. Mūsų siūlomi sveikatą ir savijautą gerinantys produktai padeda žmonėms kasdien rūpintis savimi.

„Orion“ yra įsipareigojusi siekti tvarumo visose savo veiklos srityse. Remdamasi „Orion“ vidaus elgesio kodeksu ir savo įmonių atsakomybės valdymo samprata, „Orion“ nustatė įmonės standartus, kurie apima etišką verslo praktiką, darbą, žmogaus teises, sveikatą ir saugą, taip pat aplinkosaugą ir susijusias valdymo sistemas. Šie standartai taikomi visiems „Orion“ darbuotojams. Mes patys esame įsipareigoję laikytis aukštų standartų, todėl manome, jog turime teisę to paties tikėtis ir iš trečiųjų šalių, su kuriomis bendradarbiaujame. Sąvoka „trečiosios šalys“ šiuo atveju dažniausiai reiškia produktų tiekėjus ir paslaugų teikėjus, tačiau kartais, be kita ko, gali apimti atstovus, platintojus, didmenininkus, licencijų teikėjus ir jų gavėjus, taip pat prekybos subjektus. Visos „Orion“ trečiosios šalys privalo laikytis šio Trečiųjų šalių elgesio kodekso principų plėtodamos visą savo veiklą (įskaitant pagalbines patalpas, pavyzdžiui, darbuotojams apgyvendinti, kai jos suteikiamos), susijusią su „Orion“ skirtų produktų gamyba ir paslaugų teikimu, taip pat palaikydamos kitus santykius su „Orion“.

„Orion“ yra „Pharmaceutical Supply Chain Initiative“ (PSCI) narė. Šis Trečiųjų šalių elgesio kodeksas atitinka PSCI atsakingo tiekimo grandinės valdymo principus. Siekdama patikrinti, ar laikomasi šių nuostatų ir taikomų reikalavimų, „Orion“ pasilieka teisę atlikti pati arba įgalioti atstovą jos vardu atlikti auditą vietoje arba nuotoliniu būdu, apie tai iš anksto pranešusi. Iškilus klausimams dėl Trečiųjų šalių elgesio kodekso, nedvejodami kreipkitės į „Orion“.

Vadovavimas ir valdymo sistemos

Geras vadovavimas ir tinkamos valdymo sistemos yra pagrindiniai veiksniai, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame Trečiųjų šalių elgesio kodekse išdėstytų principų. Trečioji šalis turi taikyti tinkamas sistemas, kad galėtų atlikti išsamų rizikos ir poveikio vertinimą, stebėti teisės aktus, nustatyti prioritetus, paskirstyti atsakomybę, imtis priemonių rizikai mažinti ir sudaryti sąlygas nuolatiniam tobulėjimui bei atitikčiai užtikrinti.

Kultūra, įsipareigojimas ir atskaitomybė

Trečioji šalis turi patvirtinti savo įsipareigojimą laikytis šiame dokumente išdėstytų principų, numatydamas atitinkamus išteklius ir paskirdama atsakingus vadovaujančius darbuotojus, kad būtų puoselėjama atsakinga praktika pagrįsta kultūra.

Teisiniai ir klientų reikalavimai

Trečioji šalis turi būti susipažinusi su šalyse, kuriose ji veikia, taikomais nacionaliniais ir tarptautiniais įstatymais bei teisės aktais, ir jų laikytis. Trečiųjų šalių elgesio kodekso reikalavimai gali viršyti nacionaliniuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Jei Trečiųjų šalių elgesio kodeksas prieštarauja galiojantiems įstatymams ar kitiems teisės aktams, pirmenybė teikiama taikomiems teisės aktams. Tokiais atvejais „Orion“ turi būti nepagrįstai nedelsiant apie tai informuojama ir ieškoma kitų būdų, kaip užtikrinti, kad būtų laikomasi šio Trečiųjų šalių elgesio kodekso reikalavimų. Trečioji šalis taip pat turi pripažinti atitinkamus patvirtintus standartus, t. y. visuotinai priimtas vadybos sistemas bei klientų reikalavimus ir jų laikytis.

Rizikos valdymas

Trečioji šalis turi turėti mechanizmus, skirtus rizikai visose atitinkamose srityse, kurioms taikomi galiojantys

teisės aktai ir šis Trečiųjų šalių elgesio kodeksas, nustatyti ir valdyti. Trečioji šalis turi nustatyti pokyčių valdymo tvarką pokyčių rizikai įvertinti ir kontroliuoti.

Atsekamumas ir kontrolė

Trečioji šalis turi įdiegti nuodugnios savo tiekimo grandinių (įskaitant, pavyzdžiui, žaliavų šaltinių atsekamumą) patikros sistemas teisėtiems ir tvariems šaltiniams palaikyti.

Mokymas ir kompetencija

Trečioji šalis turi parengti mokymo programą, kuri padėtų užtikrinti tinkamą vadovų ir darbuotojų žinių, įgūdžių bei gebėjimų lygį, atsižvelgiant į Trečiųjų šalių elgesio kodekse numatytus siekius.

Dokumentai

Trečioji šalis turi tvarkyti būtinus dokumentus, įrodančius, jog laikomasi šio Trečiųjų šalių elgesio kodekso ir taikomų teisės aktų.

Nuolatinis tobulėjimas

Trečioji šalis turėtų siekti nuolatinio tobulėjimo, išsikeldama veiklos tikslus ir vykdydama įgyvendinimo planus. Trečioji šalis turi imtis būtinų korekcinų veiksmų, kad pašalintų trūkumus, nustatytus atlikus vidaus ir išorės vertinimus, auditą, patikras ir valdymo analizes, įskaitant vos neįvykusių nelaimingų atsitikimų, incidentų ir incidentų prevencijos galimybių registravimą ir pranešimą apie juos.

Pasirengimas ekstremalioms situacijoms ir reagavimas į jas

Trečioji šalis turi būti parengusi veiksmingus ekstremalių situacijų valdymo planus ir reagavimo joms iškilus procedūras. Turi būti periodiškai tikrinamas jų veiksmingumas. Testavimo ir reagavimo procedūros prireikus turėtų apimti gaisro aptikimą ir priešgaisrinę apsaugą, gaisro gesinimo pratybas, evakuacijos tvarką ir avarinės įrangos patikrą.

Skundų teikimo mechanizmai

Trečioji šalis turi sukurti vidaus ir išorės suinteresuotosioms šalims prieinamus skundų teikimo mechanizmus, kad naudodamasi šiais mechanizmais jos galėtų pranešti apie problemas, neteisėtą veiklą ar Trečiųjų šalių elgesio kodekso principų pažeidimus darbe. Trečioji šalis turi taikyti skaidrią ir visiems suprantamą skundų teikimo politiką, užtikrindama tiek pranešėjų, tiek su tuo susijusiuose tyrimuose dalyvaujančių asmenų apsaugą nuo atsakomųjų veiksmų, grasinimų susidoroti ar realaus susidorojimo, bauginimo ar priekabiavimo. Gauti darbuotojų skundai turi būti registruojami, užtikrinant jų anonimiškumą.

Reagavimas ir atsakomosios priemonės

Trečioji šalis turi atidžiai išnagrinėti incidentus ar susirūpinimą keliančius klausimus, susijusius su šiame dokumente išdėstytais principais, imtis reikiamų korekcinų veiksmų ir, jei reikia, atitinkamų priemonių padėčiai ištaisyti.

Efektyvi komunikacija

Trečioji šalis turi įdiegti veiksmingas sistemas, skirtas informuoti atitinkamas suinteresuotąsias šalis, įskaitant darbuotojus, rangovus, tiekėjus ir vietas bendruomenes, apie šio Trečiųjų šalių elgesio kodekso principus.

Etika

Trečioji šalis turi vykdyti savo veiklą atsakingai, laikydamasi etikos ir sąžiningumo principų.

Pacientų sauga ir prieiga prie informacijos

Trečioji šalis privalo pasirūpinti, kad būtų įdiegtos tinkamos valdymo sistemos suinteresuotųjų šalių, pavyzdžiui, pacientų, tiriamų asmenų ir donorų, teisių (įskaitant jų teises į sveikatą ir teisę tiesiogiai susipažinti su informacija) pažeidimų rizikai sumažinti.

Kova su kyšininkavimu ir korupcija

Draudžiama bet kokio pobūdžio korupcija, įskaitant, be kita ko, kyšininkavimą, turto prievartavimą ir turto pasisavinimą. Trečioji šalis įsipareigoja pasirūpinti, kad jos direktoriai, darbuotojai ir jokia trečioji šalis jos vardu nežadėtų, nesiūlytų, neduotų ir nepriimtų jokių kyšių, neatliktų ir nepriimtų neteisėtų mokėjimų naujoms verslo sutartims gauti, esamoms verslo sutartims išlaikyti ar bet kokiam kitam neteisėtam pranašumui užsitikrinti.

Trečioji šalis nepalaiko jokių korupciją skatinančių santykių su verslo atstovais ar valdžios institucijomis arba per tarpininkus nesąžiningam pranašumui įgyti. Trečioji šalis turi pasirūpinti, kad būtų įdiegtos tinkamos korupcijos prevencijos sistemos ir būtų laikomasi toje jurisdikcijoje, kurioje ji vykdo savo veiklą, taikomų teisės aktų, įskaitant (bet neapsiribojant) JAV Korupcinių veiksmų užsienyje įstatymą ir Jungtinės Karalystės įstatymą dėl kyšininkavimo.

Dovanos ir pramogos

Trečioji šalis niekada negali žadėti, siūlyti ar priimti jokių dovanų ar kitokių vertingų daiktų, siekdama įgyti neteisėtą pranašumą ar įtaką savo, „Orion“ (įskaitant „Orion“ darbuotojus ir (arba) jų šeimos narius ir bendradarbius) ar bet kurios trečiosios šalies naudai. Dovanos apima privilegijas, mokesčius, nuolaidas, komisinius mokesčius, dividendus, grynuosius pinigus, premijas, paslaugas ar bet kokias skatinimo priemones (sąrašas nebaigtinis).

Trečioji šalis įsipareigoja užtikrinti, kad visos jos siūlomos dovanos ir pramogos būtų kuklios verslo dovanos, atitiktų galiojančius įstatymus ir būtų ribotos apimties, vertės ir nedažnai teikiamos. Grynieji pinigai arba jų ekvivalentai, pavyzdžiui, dovanų kortelės, yra nepriimtini. Trečioji šalis negali teikti jokių dovanų, siūlyti bendrų pramogų ar kitų privilegijų „Orion“ darbuotojų šeimos nariams.

Prekybos sankcijos

Trečioji šalis įsipareigoja laikytis visų taikomų importo ir eksporto kontrolės teisės aktų bei taisyklių, įskaitant, be kita ko, JT, ES, JK ar JAV valdžios institucijų paskelbtas tarptautines prekybos sankcijas.

Trečioji šalis be nereikalingo delsimo informuoja „Orion“ apie visus (1) tarptautinių prekybos sankcijų ar apribojimų nesilaikymo atvejus, (2) tyrimus dėl sankcijų laikymosi, kurių objektu tampa trečioji šalis, ir (3) produktams, programinei įrangai ar technologijoms, kurias trečioji šalis tiekia „Orion“, taikomus eksporto kontrolės ar licencijų reikalavimus. Trečioji šalis, gavusi prašymą, pateikia „Orion“ informaciją apie produktą, kuriuos ji tiekia „Orion“, gamybos vietą ir kilmės įrodymus.

Sąžininga konkurencija

Trečioji šalis savo verslą vykdo laikydamasi sąžiningos konkurencijos ir visų taikomų antimonopolinių įstatymų. Trečioji šalis laikosi sąžiningo verslo praktikos, įskaitant tikslią ir teisingą reklamą.

Gyvūnų gerovė

Dirbdama su gyvūnais, trečioji šalis turi elgtis su jais pagarbiai, visomis išgalėmis stengdamasi sumažinti jų skausmą ir stresą. Bandymai su gyvūnais turėtų būti atliekami tik apsvarsčius galimybę pakeisti gyvūnus, sumažinti naudojamų gyvūnų skaičių arba patobulinti procedūras, kad jie patirtų kuo mažesnę įtampą.

Alternatyvos turėtų būti naudojamos tuo atveju, jei jos yra moksliskai pagrįstos ir pripažintos reguliavimo institucijų.

Duomenų privatumas ir saugumas

Trečioji šalis turi saugoti ir tinkamai naudoti konfidencialią informaciją, kad būtų užtikrinta įmonės, darbuotojų, pacientų, tiriamų asmenų ir donorių privatumo teisių apsauga. Trečioji šalis turi laikytis galiojančių privatumo ir duomenų apsaugos teisės aktų ir rūpintis asmens duomenų apsauga, saugumu bei teisėtu jų naudojimu.

Interesų konfliktų vengimas ir valdymas

Trečioji šalis turi imtis pagrįstų atsargumo priemonių, kad identifikuotų interesų konfliktus, jų išvengtų ir juos valdytų. Visų pirma trečioji šalis turėtų vengti bet kokių santykių su „Orion“ darbuotojais, kurie gali prieštarauti arba gali atrodyti, kad prieštarauja darbuotojų pareigai kuo geriau atstovauti „Orion“ interesams. Trečioji šalis turi informuoti „Orion“ apie visus interesų konfliktus arba situacijas, kurios gali atrodyti kaip interesų konfliktas bendraujant su „Orion“.

Produktų apsauga ir kokybė

Trečioji šalis turi pasirūpinti, kad valdymo ir saugumo sistemos apsaugotų produktus, komponentus bei sudedamąsias dalis nuo galimo falsifikavimo, klastojimo ar vagystės neteisėto perpardavimo tikslais.

Žmogaus teisės

Trečioji šalis įsipareigoja gerbti vidaus ir išorės suinteresuotųjų šalių žmogaus teises, taip pat užtikrinti, kad su suinteresuotosiomis šalimis būtų elgiamasi oriai ir pagarbiai. Trečioji šalis įsipareigoja ginti ir gerbti žmogaus teises, apibrėžtas JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniuose principuose (JTVP). JTGP žmogaus teisės apibrėžiamos kaip visos teisės, užtikrinamos pagal Tarptautinę žmogaus teisių chartiją ir Tarptautinės darbo organizacijos deklaraciją dėl pagrindinių darbo principų ir teisių.

Laisvai pasirinkta darbo vieta

Trečioji šalis negali naudotis priverstiniu, privalomu ar vergišku darbu, priverstiniu kalinių darbu ar dalyvauti prekyboje žmonėmis ar bet kokios formos šiuolaikinėje vergovėje. Nė vienas darbuotojas neturi mokėti už darbą, taip pat negali būti varžoma darbuotojų judėjimo laisvė.

Vaikų darbas ir jauni darbuotojai

Trečioji šalis nesinaudoja vaikų darbu, t. y. jokiais sąlygomis neįdarbina vaikų, kurių amžius neatitinka teisės aktuose numatyto minimalaus įdarbinimo amžiaus reikalavimų. Jaunesnius nei 18 metų darbuotojus galima įdarbinti tik nepavojingiems darbams atlikti ir tik tuomet, kai jauni darbuotojai yra sulaukę šalyje įteisinto įdarbinimo amžiaus arba amžiaus, nustatyto privalomajam mokslui baigti.

Nediskriminavimas

Trečioji šalis turi siekti užtikrinti lygias galimybes ir darbo aplinką, kurioje nebūtų diskriminacijos dėl rasės, odos spalvos, amžiaus, nėštumo, lyties, seksualinės orientacijos, etninės priklausomybės, negalios, religijos, politinių pažiūrų, narystės profesinėse sąjungose, šeiminės padėties ar kitu pagrindu.

Sąžiningas elgesys

Trečioji šalis turi užtikrinti darbo aplinką, kurioje nebūtų priekabiaujama, šiurkščiai ir nežmoniškai elgiamasi, įskaitant seksualinį priekabiavimą, seksualinį išnaudojimą, kūno bausmes, psichinę ar fizinę prievartą, žodinių darbuotojų įžeidinėjimą, taip pat grasinimą tokiu elgesiu.

Darbo užmokestis, išmokos ir darbo laikas

Trečioji šalis už darbą darbuotojams turi mokėti pagal galiojančius darbo užmokesčio teisės aktus ir darbo sutartis, įskaitant minimalų darbo užmokestį, priemokas už viršvalandinį darbą ir nustatytus priedus, kurių reikalaujama pagal vietos teisės aktus. Trečioji šalis turi laiku informuoti darbuotoją, koku pagrindu jam mokamas atlyginimas. Viršvalandinis darbas turi būti savanoriškas ir atitikti galiojančius nacionalinius bei tarptautinius standartus. Trečioji šalis turėtų informuoti darbuotoją, ar reikia dirbti viršvalandžius ir koks užmokestis bus mokamas už tokius viršvalandžius.

Asociacijų laisvė ir teisė į kolektyvines derybas

Turi būti skatinamas atviras bendravimas ir tiesioginis darbuotojų dalyvavimas (t. y. socialinis dialogas) sprendžiant darbo vietos ir darbo užmokesčio klausimus. Trečioji šalis turi gerbti vietos teisės aktuose nustatytas darbuotojų teises laisvai jungtis į asociacijas, stoti arba nestoti į profesines sąjungas, siekti atstovavimo ir stoti į darbuotojų tarybas, taip pat vesti kolektyvines derybas. Kai teisė į asociacijų laisvę ir kolektyvines derybas ribojama pagal teisės aktus, darbdavys turi sudaryti palankias sąlygas ir netrukdyti kurti analogiškų nepriklausomo ir laisvo jungimosi į asociacijas bei derybų priemonių. Darbuotojams turi būti suteikta galimybė atvirai bendrauti su vadovybe dėl darbo sąlygų, nesibaiminant atsakomųjų veiksmų.

Vietos bendruomenės

Trečioji šalis turi gerbti šalia jos objektų gyvenančių vietos bendruomenių teises, įskaitant teisę į švarią ir sveiką aplinką.

Sveikata ir sauga

Trečioji šalis įsipareigoja užtikrinti saugią ir sveiką darbo aplinką, vykdyti profesinių traumų bei ligų prevenciją ir rūpintis darbuotojų gerove. Turi būti sukurta procedūra, skirta galimiems su trečiosios šalies veikla susijusiems darbuotojų sveikatos ir saugos pavojams bei rizikai nustatyti, įvertinti, pašalinti, sumažinti arba kontroliuoti. Sveikatos ir saugos priemonės taikomos rangovams ir subrangovams trečiųjų šalių objektuose.

Darbo aplinkos sauga

Darbo aplinkos saugai užtikrinti turi būti parengti tinkami rizikos vertinimo ir ekstremalių situacijų valdymo planai. Turi būti prieinama saugos informacija apie galimus pavojus ir riziką, ypač apie pavojingas medžiagas, įskaitant farmacinius junginius ir farmacines tarpines medžiagas, ir ji turi būti naudojama siekiant ugdyti ir mokyti darbuotojus bei apsaugoti juos nuo pavojų. Trečioji šalis turi palaikyti tinkamą vidaus tvarką ir puoselėti darbo aplinkos saugos kultūrą. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas didelės rizikos užduotims ir saugiam įrenginių naudojimui. Prireikus turi būti įdiegta darbo leidimų sistema.

Darbuotojų apsauga, sveikata ir gerovė

Trečioji šalis turi apsaugoti darbuotojus nuo per didelio cheminio, biologinio ir fizinio poveikio pavojaus. Darbuotojų saugai, sveikatai ir gerai savijautai užtikrinti turi būti parūpinta tinkama įranga, patalpos ir paslaugos. Turi būti taikomos tinkamos procedūros, padedančios efektyviai užkirsti kelią profesinėms traumoms ir ligoms, jas valdyti ir kontroliuoti. Remiantis rizikos vertinimu, prireikus turi būti numatytos tokios priemonės kaip medicininė priežiūra, darbuotojų sveikatos priežiūra ir poveikio stebėseną. Esant reikalui, turi būti parūpintos tinkamos asmeninės apsaugos priemonės (AAP) ir užtikrintas tinkamas jų naudojimas.

Darbo procesų sauga

Jei trečioji šalis dirba su cheminiais ir biologiniais procesais, ji turi būti įdiegusi valdymo sistemas, skirtas nustatyti šių procesų keliamą riziką ir užkirsti kelią dideliu cheminių ar biologinių medžiagų paskleidimui, sušvelninti jo poveikį ir jį kontroliuoti.

Aplinkosauga

Trečioji šalis turi veikti atsakingai ir efektyviai, kad sumažintų neigiamą poveikį aplinkai, ir skatinti tai daryti savo tiekėjus. Trečioji šalis raginama tausoti gamtos išteklius, mažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, saugoti biologinę įvairovę ir švarų vandenį, taip pat mažinti ir kontroliuoti pavojingų medžiagų naudojimą.

Aplinkosaugos leidimai ir ataskaitų teikimas

Trečioji šalis privalo laikytis visų galiojančių aplinkosaugos teisės aktų ir reikalavimų. Turi būti gauti visi būtini aplinkosaugos leidimai, licencijos bei informacijos registracijos dokumentai, laikomasi juose nustatytų naudojimo ir ataskaitų teikimo reikalavimų bei visų apribojimų.

Atliekų ir išmetamųjų teršalų tvarkymas

Visos atliekos, nuotekos ar išmetamieji teršalai, kurie gali turėti neigiamą poveikį žmonių sveikatai ar aplinkai, turi būti tinkamai tvarkomi, kontroliuojami ir apdorojami prieš jiems patenkant į aplinką. Tai apima ir veikliųjų vaistinių medžiagų patekimo į aplinką valdymą (PiE).

Klimato kaita

Trečioji šalis turi stebėti ir mažinti savo išmetamų ŠESD kiekį ir padėti tai daryti savo tiekėjams.

Efektyvus išteklių naudojimas

Trečioji šalis turi siekti žiediško tikslų, planuodama veiklą taip, kad išvengtų atliekų susidarymo, imdamasi priemonių efektyvumui didinti ir išteklių (įskaitant vandenį) naudojimui mažinti, pirmenybę teikdama atsinaujinantiesiems ir tvariems ištekliams. Ji taip pat turi imtis priemonių, užtikrinančių pakartotinį panaudojimą ir perdirbimą.

Biologinės įvairovės saugojimas

Trečioji šalis turi išsiaiškinti savo poveikį biologinei įvairovei ir, jei tik įmanoma, stengtis jį mažinti ir švelninti.

Išsiliejimai ir išleidimai

Trečioji šalis turi įdiegti efektyvias sistemas, skirtas užkirsti kelią atsitiktiniam išsiliejimui ir išleidimui bei neigiamam poveikiui vietos bendruomenei ir jį sušvelninti.